2026/584

17.3.2026

# NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2026/584,

## annettu 16 päivänä maaliskuuta 2026,

## Afrikan valmiuksien kehittämisen tukemisesta miinoista vapaan Afrikan saavuttamiseksi

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 31 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Unionin olisi pyrittävä saamaan aikaan pitkälle menevää yhteistyötä kaikilla kansainvälisten suhteiden aloilla tavoitteenaan säilyttää rauha, estää konfliktit ja lujittaa kansainvälistä turvallisuutta noudattaen Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan päämääriä ja periaatteita.

(2) Jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämistä ja niiden hävittämistä koskeva yleissopimus, jäljempänä 'yleissopimus', tuli voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1999 ja muodostaa keskeisen kansainvälisen kehyksen jalkaväkimiinojen aiheuttamien kärsimysten ja henkilövahinkojen lopettamiseksi.

(3) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 15 päivänä joulukuuta 2016 Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspoliittisen globaalistrategian, ja unionin tuki yleissopimuksen täytäntöönpanolle edistäisi ihmisten turvallisuutta strategiassa tarkoitetulla tavalla.

(4) Neuvosto hyväksyi 10 päivänä joulukuuta 2019 päätelmät "Kohti kestävää Eurooppaa vuoteen 2030 mennessä – tähänastinen edistyminen ja seuraavat toimet", joissa tuetaan Yhdistyneiden kansakuntien hyväksymän kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ja sen kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoa. Lisäksi unioni on tukenut johdonmukaisesti yleissopimuksen maailmanlaajuista soveltamista ja täytäntöönpanoa useilla neuvoston päätöksillä, mukaan lukien päätökset (YUTP) 2017/1428 ([1]), (YUTP) 2020/905 ([2]), (YUTP) 2021/257 ([3]) ja (YUTP) 2025/781 ([4]).

(5) Neuvosto hyväksyi 27 päivänä toukokuuta 2024 päätelmät jalkaväkimiinoja koskevan kiellon tehostamista koskevasta EU:n kannasta yleissopimuksen viidettä tarkistuskonferenssia varten.

(6) Yleissopimuksen viidennessä tarkistuskonferenssissa, joka pidettiin Kambodžan Siem Reapissa – Angkorissa vuonna 2024, yleissopimuksen sopimusvaltiot hyväksyivät Siem Reapin – Angkorin toimintasuunnitelman 2025–2029, jossa esitetään aiempien toimintasuunnitelmien saavutuksiin perustuva etenemissuunnitelma yleissopimuksen täytäntöönpanoa ja maailmanlaajuista soveltamista varten.

(7) Neuvosto hyväksyi 14 päivänä huhtikuuta 2025 päätöksen (YUTP) 2025/781 Siem Reapin – Angkorin toimintasuunnitelman 2025–2029 tukemiseksi,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

([1]) Neuvoston päätös (YUTP) 2017/1428, annettu 4 päivänä elokuuta 2017, jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämistä ja niiden hävittämistä koskevan vuoden 1997 yleissopimuksen täytäntöönpanoa koskevan Maputon toimintasuunnitelman täytäntöönpanon tukemiseksi (EUVL L 204, 5.8.2017, s. 101, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/1428/oj).

([2]) Neuvoston päätös (YUTP) 2020/905, annettu 29 päivänä kesäkuuta 2020, jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämistä ja niiden hävittämistä koskevan vuoden 1997 yleissopimuksen täytäntöönpanoa koskevan Maputon toimintasuunnitelman täytäntöönpanon tukemiseksi annetun päätöksen (YUTP) 2017/1428 muuttamisesta (EUVL L 207, 30.6.2020, s. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/905/oj).

([3]) Neuvoston päätös (YUTP) 2021/257, annettu 18 päivänä helmikuuta 2021, jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämistä ja niiden hävittämistä koskevan vuoden 1997 yleissopimuksen täytäntöönpanoa koskevan Oslon toimintasuunnitelman tukemiseksi (EUVL L 58, 19.2.2021, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/257/oj).

([4]) Neuvoston päätös (YUTP) 2025/781, annettu 14 päivänä huhtikuuta 2025, jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämistä ja niiden hävittämistä koskevan vuoden 1997 yleissopimuksen täytäntöönpanoa koskevan Siem Reapin – Angkorin toimintasuunnitelman tukemiseksi (EUVL L, 2025/781, 15.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/781/oj).

*1 artikla*

1. Unioni tukee jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämistä ja niiden hävittämistä koskevan yleissopimuksen, jäljempänä 'yleissopimus', miinoista kärsiviä Afrikassa sijaitsevia sopimusvaltioita kansallisten miinanraivausvalmiuksien vahvistamisessa ja niiden yleissopimuksen 5 artiklan mukaisten velvoitteiden täyttämisessä saavuttaen samalla Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteet. Unioni panee kyseisen tuen täytäntöön operatiivisella toimella.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun unionin operatiivisen toimen tavoitteena on edistää ihmisten turvallisuutta tukemalla yleissopimuksen täytäntöönpanoa Siem Reapin – Angkorin toimintasuunnitelman 2025–2029 ja Euroopan turvallisuusstrategian tavoitteiden mukaisesti.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun operatiivisen toimen yksityiskohtainen kuvaus esitetään liitteessä.

*2 artikla*

Edellä 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun unionin operatiivisen toimen tavoitteen saavuttamiseksi unioni tukee seuraavia erityistavoitteita:

a) vahvistetaan Afrikassa sijaitsevien yleissopimuksen sopimusvaltioiden pyrkimyksiä täyttää yleissopimuksen 5 artiklan mukaiset miinanraivausvelvoitteensa kehittämällä valmiuksia;

b) edistetään yleissopimuksen 5 artiklan täytäntöönpanoon liittyvien tietojen ja asiantuntemuksen vaihtoa;

c) osoitetaan unionin ja sen jäsenvaltioiden sitoutuminen yleissopimuksen tavoitteisiin ja varmistetaan tämän sitoumuksen asianmukainen näkyvyys.

*3 artikla*

1. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä 'korkea edustaja', vastaa tämän päätöksen täytäntöönpanosta.

2. Edellä 2 artiklassa esitettyihin erityistavoitteisiin liittyvien hankkeiden teknisestä täytäntöönpanosta vastaa Yhdistyneiden kansakuntien aseidenriisunnan tutkimuslaitos (UNIDIR) yhteistyössä miinanraivauksen neuvoa-antavan ryhmän kanssa.

3. UNIDIR toteuttaa 2 artiklassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin liittyvät hankkeet korkean edustajan alaisuudessa. Tätä tarkoitusta varten korkea edustaja sopii tarvittavista järjestelyistä UNIDIRin kanssa.

*4 artikla*

1. Rahoitusohje 1 artiklassa tarkoitetun operatiivisen toimen toteuttamiseksi on 3 000 000,36 euroa.

2. Edellä 1 kohdassa vahvistetulla rahoitusohjeella rahoitettavia menoja hallinnoidaan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavien sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti.

3. Komissio valvoo, että 2 kohdassa tarkoitettuja menoja hallinnoidaan asianmukaisesti. Tätä varten se tekee UNIDIRin kanssa tarvittavan sopimuksen. Kyseisessä sopimuksessa määrätään, että UNIDIR varmistaa unionin rahoitusosuudelle tunnistamisen ja näkyvyyden, joka vastaa rahoitusosuuden suuruutta.

4. Komissio pyrkii tekemään 3 kohdassa tarkoitetun sopimuksen mahdollisimman pian tämän päätöksen voimaantulon jälkeen. Se ilmoittaa neuvostolle kyseisessä prosessissa mahdollisesti ilmenevistä vaikeuksista ja sopimuksen tekopäivästä.

5. UNIDIR toteuttaa 1 artiklassa tarkoitetun operatiivisen toimen noudattaen täytäntöönpanon tukiyksikön talouden hallinnan ja läpinäkyvyyden vahvistamista koskevaa päätöstä, joka hyväksyttiin yleissopimuksen sopimusvaltioiden 14. kokouksessa vuonna 2015. UNIDIR toimittaa muun raportoinnin ohella neljännesvuosittain selonteot sekä liitteessä olevan loogisen kehyksen ja toimintamatriisin.

*5 artikla*

1. Korkea edustaja raportoi neuvostolle tämän päätöksen täytäntöönpanosta UNIDIRin laatimien säännöllisten raporttien perusteella. Kyseiset raportit ovat perustana neuvoston suorittamalle arvioinnille.

2. Komissio toimittaa neuvostolle tietoja tämän päätöksen täytäntöönpanon rahoitusnäkökohdista.

*6 artikla*

1. Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

2. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy 36 kuukauden kuluttua päivästä, jona 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu sopimus tehdään, tai kuuden kuukauden kuluttua sen voimaantulopäivästä, jos tällaista sopimusta ei ole kyseisen ajan kuluessa tehty.

Tehty Brysselissä 16 päivänä maaliskuuta 2026.

*Neuvoston puolesta*

*Puheenjohtaja*

K. KALLAS

*LIITE*

**HANKEASIAKIRJA**

**Kohti jalkaväkimiinatonta Afrikkaa – Afrikan valmiuksien kehittäminen jalkaväkimiinoista rauhalle, turvallisuudelle ja kehitykselle aiheutuvien uhkien poistamiseksi**

## Tausta ja perustelut

Kansainvälinen yhteisö on antanut miljardeja dollareita vastauksena kansainvälistä yhteistyötä ja apua koskeviin pyyntöihin tukeakseen valtioita niiden jalkaväkimiinojen kieltämistä koskevan yleissopimuksen (jäljempänä 'yleissopimus') velvoitteiden täyttämisessä. Tuki on mahdollistanut laajojen miinoitettujen maa-alueiden raivaamisen ja jalkaväkimiinojen suuren mittakaavan hävittämisen hauraissa, valmiuksiltaan heikommissa ja konflikteista kärsivissä ympäristöissä. Näillä toimilla on poistettu siviilien hyvinvointiin kohdistuvia uhkia, vähennetty jalkaväkimiinojen inhimillisiä kustannuksia ja luotu perusta rauhalle, turvallisuudelle ja kestävälle kehitykselle.

Kaikista maailmanlaajuisista ponnisteluista huolimatta 32 yleissopimuksen sopimusvaltiota ei ole vielä täyttänyt 5 artiklan mukaisia loppuunsaattamisvelvoitteita. Ennen sopimusvaltioiden viidettä tarkistuskonferenssia keskeiset sidosryhmät totesivat, että monien sellaisten sopimusvaltioiden tarpeet eivät tulleet täytetyiksi, jotka olivat esittäneet 5 artiklan mukaisen jatkoaikapyynnön jalkaväkimiinojen hävittämisen loppuun saattamiseksi alueellaan ([1]). Useimmat kahdenväliset valtiolliset avunantajat keskittyvät ymmärrettävästi sopimusvaltioihin, joissa näiden aseiden aiheuttamat riskit ovat akuuteimmat ja inhimillinen kärsimys on suurinta. Monissa muissa sopimusvaltioissa miinoitus on suhteellisen vähäistä tai keskitasoa, ja niillä on ollut vaikeuksia saada riittävästi kansallista tai kansainvälistä rahoitusta selvitysten ja raivaustoimien toteuttamiseksi. Tällaisia tapauksia varten Siem Reapin – Angkorin toimintasuunnitelmaan 2025–2029 sisältyy määräys, jonka mukaan on tutkittava mahdollisuutta perustaa vapaaehtoinen erityisrahasto niiden sopimusvaltioiden tukemiseksi, joilla on vaikeuksia saada kansainvälistä apua yleissopimuksen 5 artiklan mukaisten oikeudellisten ja aikasidonnaisten sitoumustensa täyttämiseksi ([2]).

Niistä 33 sopimusvaltiosta, joilla on 5 artiklan mukaisia täyttämättömiä velvoitteita, 16 on afrikkalaisia ([3]). Yhdeksän Afrikan maata on toimittanut yksityiskohtaiset, kustannusarvioidut ja monivuotiset työsuunnitelmat 5 artiklan mukaisten velvoitteidensa täyttämiseksi ([4]). Viisi on saanut vähiten rahoitusta jalkaväkimiinoja koskevaan toimintaan vuosina 2019–2023 (Etiopia, Mauritania, Niger, Senegal ja Tšad), ja yksi (Guinea-Bissau) ei ole saanut lainkaan rahoitusta tai on saanut vain hyvin vähän rahoitusta vuoden 2018 jälkeen. Jotkin näistä valtioista ovat lähellä velvoitteidensa täyttämistä. Esimerkiksi Guinea-Bissau tarvitsee tietojen mukaan vain hieman yli 7,5 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria, Mauritania 3,7 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria ja Senegal 8,9 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria täyttääkseen 5 artiklan mukaiset velvoitteensa ([5]).

Ehdotetulla toiminnalla pyritään antamaan sopimuspuolina oleville Afrikan valtioille mahdollisuus täyttää jäljellä olevat 5 artiklan mukaiset velvoitteensa ja osoittamaan, että jalkaväkimiinoja koskevilla toimilla pelastetaan edelleen ihmishenkiä ja mahdollistetaan kestävä kehitys. Afrikka on näin ollen maanosa, jossa EU ja sen jäsenvaltiot voivat keskittyä tukemaan innovatiivisia lähestymistapoja auttaakseen kumppaneitaan saavuttamaan yhteisen tavoitteen eli jalkaväkimiinattoman maailman ([6]). Tämän toiminnan tavoite ja päämäärät vastaavat läheisesti YK:n aseidenriisunnan tutkimuslaitoksen (UNIDIR) jäsenvaltioilta saamaa toimeksiantoa ([7]) ja UNIDIRin tavanomaisten aseiden ja ampumatarvikkeiden ohjelman (CAAP) tutkimusstrategiaa. Toiminta toteutetaan CAAP-ohjelman puitteissa tiiviissä yhteistyössä yleissopimuksen täytäntöönpanon tukiyksikön (APMBC-ISU) kanssa ja yhteistyössä miinanraivauksen neuvoa-antavan ryhmän (MAG) ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa.

([1]) Ks. esimerkiksi jalkaväkimiinojen kieltämistä koskeva yleissopimus – Laajentamispyyntöprosessi, 5 artiklan täytäntöönpanoa käsittelevän komitean raportti, 2023, 21MSP-Committee-Art5-Extension-Request-Process.pdf.

([2]) SIEM Reap-Angkor -toimintasuunnitelma 2025–2029, APLC/CONF/2024/15, 14 kohta, s. 18, 5RC-Final-Report-en.pdf.

([3]) Näitä sopimusvaltioita ovat Angola, Burkina Faso, Eritrea, Etelä-Sudan, Etiopia, Guinea-Bissau, Kongon demokraattinen tasavalta, Mauritania, Mali, Niger, Nigeria, Senegal, Somalia, Sudan, Tšad ja Zimbabwe.

([4]) Yleissopimuksen täytäntöönpanon tilanne sopimusvaltioissa, joilla on täyttämättömiä velvoitteita, viides tarkistuskonferenssi, APLC/CONF/2024/12, 13. marraskuuta 2024, APLC/CONF/2024/1.

([5]) "Landmine Monitor 2024, International Campaign to Ban Landmines", Geneve: ICBL-CMC, marraskuu 2024, Landmine-Monitor-2024-Final-Web.pdf; ja "Landmine Monitor", Geneve: ICBL-CMC, joulukuu 2025, Landmine-Monitor-2025-Final-Online.pdf.

([6]) Jalkaväkimiinojen kieltämistä koskeva yleissopimus, viides tarkistuskonferenssi, Siem Reap, 25.–29. marraskuuta 2024, EU:n julkilausuma kansainvälisestä yhteistyöstä ja avusta, 5RC-8ei-Coop-zz-org-European-Union.pdf.

([7]) Ks. UNIDIRin toimeksianto: https://unidir.org/unidir-statute/. Ks. myös UNIDIRin toiminta ja operaatiot, YK:n yleiskokouksen ensimmäinen komitea, päätöslauselma A/C.1/79/L.66, 17. lokakuuta 2024. Ks. myös aseriisunta-asioita käsittelevän neuvoa-antavan lautakunnan ja UNIDIRin johtokunnan työ, pääsihteerin raportti, A/80/240, 23. heinäkuuta 2025, https://unidir.org/wp-content/uploads/2025/08/UNIDIR-2025-ABDM-Report.pdf.

1. **Päämäärä ja tavoitteet**

Tämän aloitteen ja toiminnan yleinen päämäärä ja sen kaksi toisiinsa liittyvää tavoitetta, jotka ovat tiiviisti linjassa UNIDIRin toimeksiannon kanssa, ovat seuraavat:

**Yleinen päämäärä:** Tuetaan viittä Afrikan valtiota, joille tarjotaan vähiten kansainvälistä yhteistyötä ja apua, jotta ne voivat täyttää yleissopimuksen 5 artiklan mukaiset velvoitteensa.

**Tavoite 1:** Kehitetään kansallisia valmiuksia enintään viidessä Afrikan valtiossa, jotta ne voivat täyttää yleissopimuksen 5 artiklan mukaiset velvoitteensa.

**Tavoite 2:** Edistetään ja tuetaan tietojen ja kokemusten vaihtoa Afrikan maiden kansallisten valmiuksien kehittämisestä yleissopimuksen velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi.

2. **Toteutustapa: Tulokset, tuensaajat ja toiminta**

Jotta nämä kaksi toisiinsa liittyvää tavoitetta voidaan saavuttaa, ehdotettu toiminta sisältää kaksi tehtäväkokonaisuutta (toimet, tuotokset, odotetut tulokset). Toiminnan painopisteenä ja ensisijaisena pyrkimyksenä on kehittää ja vahvistaa enintään viiden Afrikan valtion kansallisia valmiuksia, jotta ne voivat täyttää yleissopimuksen 5 artiklan mukaiset velvoitteensa (tavoite 1) ja päästä eroon miinoista. Kokemusten järjestelmällinen dokumentointi ja haasteiden, tehokkaiden toimenpiteiden ja käytäntöjen sekä tästä saatujen opetusten kartoittaminen tuottavat arvokasta ja hyödyllistä tietämystä. Tavoitteella 2 varmistetaan, että tätä tietämystä jaetaan, tuodaan esiin ja vaihdetaan muiden yleissopimuksen sopimusvaltioiden ja jäsenvaltioiden sekä koko kansainvälisen yhteisön hyödyksi.

2.1 *Kansallisten valmiuksien kehittäminen enintään viidessä Afrikan valtiossa, jotta ne voivat täyttää yleissopimuksen 5 artiklan mukaiset velvoitteensa*

UNIDIR valvoo sukupuolinäkökohdat huomioon ottavan kansallisen valmiuksien kehittämisavun toimittamista niille enintään viidelle Afrikan sopimusvaltiolle,

— jotka ovat ilmoittaneet olevansa lähellä 5 artiklan mukaisten velvoitteidensa täyttämistä ja

— joille sopimusvaltioiden kokousten päätöksillä on myönnetty jatkoaikaa.

UNIDIR tekee tiivistä yhteistyötä APMBC-ISU:n sekä Afrikan kumppanimaissa sijaitsevien EU:n edustustojen kanssa kansallisten valmiuksien kehittämiseksi Afrikassa. Kun otetaan huomioon asianomaiset tuensaajavaltiot ja niiden jatkoaikaa koskevissa pyynnöissä ja suunnitelmissa kaavailtujen toimien tyypit, UNIDIR tekee yhteistyötä miinanraivauksen neuvoa-antavan ryhmän kanssa, joka on strateginen valtiosta riippumaton miinanraivaustoiminnan harjoittaja, jolla on tai on viime aikoina ollut operaatioita ja joka on tai on viime aikoina ollut läsnä kohdemaissa. Tämä auttaa varmistamaan, että selvitys- ja raivaustoimiin liittyvien valmiuksien kehittäminen voidaan aloittaa nopeasti ilman, että rajallisia resursseja tarvitsee käyttää toiminnan aloittamiseen alusta uudessa maassa. Painopisteenä on antaa kumppanimaille mahdollisuus ottaa täysi kansallinen vastuu toimista, joilla ne pyrkivät täyttämään 5 artiklan mukaiset velvoitteensa kestävällä tavalla.

2.1.1 Tulokset

— **Yksi tai kaksi Afrikan valtio(ta) täyttää yleissopimuksen 5 artiklan mukaiset velvoitteensa** ja toimittaa vapaaehtoisen ilmoituksen miinanraivauksen loppuun saattamisesta tämän toiminnan tuella.

— **Kolme muuta Afrikan valtiota edistyy yleissopimuksen 5 artiklan mukaisten velvoitteiden täyttämisessä**.

— Asiaankuuluvat tiedot toimitetaan **yleissopimuksen 7 artiklan mukaisissa vuosiraporteissa** ja maiden 5 artiklan mukaiselle komitealle esittämissä **jatkoaikapyynnöissä**.

Edistyminen vaihtelee valtioittain, ja siihen vaikuttavat turvallisuustilanne (esim. pääsy miinoitetuille alueille), toimintaan sitoutuminen ja ulkopuolinen lisäapu. Edistystä voi olla esimerkiksi se, että yksi tai useampi yleissopimuksen afrikkalainen sopimusvaltio ilmoittaa täyttäneensä 5 artiklan mukaiset velvoitteet, kun taas toiset saavat palautettua maa-alueita takaisin käyttöön ja voivat julistaa maakuntia tai alueita miinattomiksi, saavuttavat muita 5 artiklan mukaista jatkoaikaa ([8]) koskevissa sekä kansallisissa suunnitelmissa asetettuja välitavoitteita tai laativat uskottavia yksilöityjä etenemistapoja velvoitteiden täyttämiseksi ([9]). Kaikki toiminnan tuensaajavaltiot ovat vahvistaneet kansallisia valmiuksiaan hoitaa jäljellä olevat 5 artiklan mukaiset velvoitteet kestävällä tavalla.

### 2.1.2 Tuensaajat ja tukikohteet

Ensisijaisia tuensaajia ja kohdevaltioita ovat viisi Afrikan valtiota, jotka ovat toimittaneet yksityiskohtaisia, kustannusarvioituja ja monivuotisia työsuunnitelmia jatkoaikapyynnöissään täyttääkseen yleissopimuksen 5 artiklan mukaiset velvoitteensa mutta jotka ovat saaneet vain vähän kansainvälistä apua: **Guinea-Bissau, Etelä-Sudan, Mauritania, Senegal ja Zimbabwe**. UNIDIR otti lokakuun 2025 lopussa yhteyttä näihin mahdollisiin tuensaajavaltioihin tiedottaakseen niille tästä ehdotetusta toiminnasta ja kehottaakseen niitä ilmaisemaan kiinnostuksensa sitä kohtaan ([10]). UNIDIR sai joulukuun 2025 loppuun mennessä viisi myönteistä vastausta ([11]). Viime kädessä tuesta hyötyvät näiden maiden kansat, yhteisöt ja yksittäiset ihmiset – niin naiset, miehet, tytöt kuin pojat – joihin jalkaväkimiinojen suorat ja välilliset, kielteiset ja sukupuolittuneet vaikutukset kohdistuvat.

On huomattava, että muita yleissopimuksen afrikkalaisia sopimusvaltioita voitaisiin lisätä tuensaajien ja tukikohteiden luetteloon tarpeiden ja käytettävissä olevien resurssien mukaan. UNIDIR voi EU:n ulkosuhdehallinnon kanssa koordinoiden ottaa yhteyttä muihin avunantajiin toiminnan maantieteellisen soveltamisalan laajentamiseksi.

### 2.1.3 Toimet ja tuotokset

Toimintaan kuuluu ns. perustoimia, joilla kehitetään kansallisia valmiuksia kaikissa kohde- ja tuensaajavaltioissa ja annetaan niille mahdollisuus täyttää yleissopimuksen 5 artiklan mukaiset velvoitteensa. Lisäksi on valittavissa (vapaaehtoisia) toimia ja (vapaaehtoista) tukea, jotka riippuvat tuensaajien prioriteeteista ja käytettävissä olevista resursseista.

**Perustoimia** ja niitä vastaavia tuotoksia ovat muun muassa seuraavat:

— Järjestetään koordinoidusti APMBC-ISU:n kanssa kansallisen tason **yhteinen tarkastelukokous**, jossa käsitellään jatkoaikapyyntöä ja kansallista suunnitelmaa, määritetään keskeiset prioriteetit ja kartoitetaan, voisiko ns. yksilöllisestä lähestymistavasta käytävästä vuoropuhelusta olla hyötyä;

— Otetaan käyttöön **priorisointiväline** kansalliseen sitoutumiseen perustuvien **tulosten** aikaansaamiseksi ja hyödyntämiseksi yksilöllisen lähestymistavan ja/tai kansainvälisten avunantopyyntöjen tukena; ja

— Osallistutaan **7 artiklan mukaisten vuosiraporttien** valmisteluun ja miinanraivausta koskevien tietojen toimittamiseen (5 artiklaa koskevat vuosittaiset päivitykset) yhteistyössä APMBC-ISU:n kanssa.

UNIDIR järjestää ensimmäisen yhteisen kokouksen kohdemaassa kansallisen miinanraivausviranomaisen kanssa kunkin tuensaajavaltion tukemiseksi; järjestelyt tehdään yhteistyössä UNIDIRin operatiivisen miinanraivaustoimen täytäntöönpanokumppanin (MAG) kanssa, koordinoidusti APMBC-ISU:n kanssa ja työskennellen kohdemaassa sijaitsevan EU:n edustuston kanssa. Tässä maan sisäisessä kokouksessa tarkastellaan 5 artiklan mukaista jatkoaikapyyntöä ja toimintasuunnitelmaa, käytetään UNIDIRin priorisointivälinettä keskeisten prioriteettien ja niiden järjestyksen määrittämiseksi ja kartoitetaan, voisiko kansallinen sidosryhmien vuoropuhelu pääkaupunkitasolla auttaa edistymään. Kokouksen ja UNIDIR-välineen käytön keskeinen tulos on ensisijaisten toimien priorisointi ja järjestyksen määrittäminen edettäessä kohti 5 artiklan vaatimusten täyttämistä kokonaisuudessaan. Siitä voi olla apua kansallisessa sidosryhmien vuoropuhelussa ja tarvittaessa muissa kansainvälisissä avunantopyynnöissä.

([8]) Lisätietoja: https://www.apminebanconvention.org/en/implementation/article-5/extension-requests.

([9]) Ks. esim. "Pathways to Completion: Achieving A Common Goal Through Article 5 in Context", miinanraivauksen neuvoa-antava ryhmä (MAG), 2024, https://maginternational.org/media/filer_public/9c/d1/9cd17054-fb51-461b-ba81-16d962828267/pathways_to_completion-4.pdf.

([10]) Asesulkua ja aseriisuntaa käsittelevän alaryhmän 15. lokakuuta 2025 pidetyn kokouksen jälkeen ja EU:n ulkosuhdehallinnon ehdotuksesta ja suosituksesta UNIDIR lähetti viralliset kirjeet lokakuun 2025 lopussa.

([11]) Viralliset vastauskirjeet ja tiedonannot on toimitettu EU:n ulkosuhdehallinnolle. UNIDIR otti yhteyttä myös kuudenteen maahan siltä varalta, että jokin viidestä ensisijaisesta kohdevaltiosta ei olisi osoittanut kiinnostusta tätä toimintaa kohtaan.

Ensimmäisistä yhteisistä tarkastelukokouksista ja priorisointivälineen käytöstä saatavat tiedot otetaan huomioon myös tämän toiminnan puitteissa julkaistavissa tutkimuksissa ja tuotteissa, mikä lisää tietämystä ja tietoisuutta kohdeyleisöjen keskuudessa (ks. 2.2.3 kohta).

**Tilannekohtaisten toimien** valikoimaan kuuluvat muun muassa seuraavat:

— **Selvitykset** (eli muut kuin tekniset selvitykset (NTS) ja tekniset selvitykset (TS)), mukaan lukien vaarallisiksi epäiltyjen ja vaarallisiksi vahvistettujen alueiden erittely ja täsmentäminen;

— **Miinoitettujen alueiden raivaus** asianmukaisilla menetelmillä (esim. manuaalisesti, mekaanisesti tai eri menetelmiä yhdistellen) ja edistymisestä raportointi;

— Kansallisten viranomaisten valmiuksien kehittämistoimet seuraavilla aloilla:

  — **tiedonhallinta;**

  — **kansallisten normien tarkistaminen ja päivittäminen** soveltuvin osin tai tarvittaessa; ja

  — **räjähteisiin liittyviä riskejä koskeva koulutus** ja soveltuvin osin yhteydenpito paikallisyhteisön kanssa.

Kaikki operatiiviset tilannekohtaiset toimet toteutetaan ja niitä seurataan ja arvioidaan YK:n tunnustamien kansainvälisten miinoja koskevien toimien normien (IMAS) mukaisesti.

UNIDIRin priorisointivälinettä käytetään yksilöimään tämän toiminnan puitteissa toteutettavat tilannekohtaiset toimet ottaen huomioon seuraavat:

— 5 artiklan mukaiset jatkoaikapyynnöt ja sopimusvaltioiden kokouksen tekemät päätökset;

— yksityiskohtaisissa, kustannuksiltaan arvioiduissa kansallisissa toimintasuunnitelmissa yksilöidyt prioriteetit;

— kohdevaltion osoittama kansallisen sitoutumisen taso ja laajuus;

— käytettävissä olevat resurssit;

— arvio muusta valtion mahdollisesti saamasta avusta tai muusta suunnitellusta (muilta avunantajilta peräisin olevasta) avusta; ja

— toiminnan yhteydessä tuettujen toimien tuloksellisuuden tai onnistumisen todennäköisyys.

Kussakin tapauksessa toimet ovat kontekstilähtöisiä ja niitä voidaan laajentaa tai supistaa vastaamaan toiminnan resursseja ja kestoa.

Vaikka operatiivisten toimien kokonaisuus määräytyy kansallisen tilanteen mukaan, UNIDIRin kokemukset ja operatiivisilta miinanraivauskumppaneilta Afrikassa saatavilla olevat tiedot osoittavat, että tämän toiminnan puitteissa voitaisiin toteuttaa jäljempänä esitetyt kaksi tilannekohtaista toimien kokonaisuutta.

Esimerkki 1: Miinanraivauksen neuvoa-antavan ryhmän toteuttamiin operatiivisiin toimiin sellaisessa maassa, jossa miinoitus on vähäistä mutta operatiivisesti monimutkaista, voisi kuulua:

— **muiden kuin teknisten selvitysten** tekeminen;

— **koulutus** ja henkilöstökapasiteetti **teknistä selvitystä** ja **raivausta** varten;

— **selvitys**- ja **raivausoperaatiot** maa-alueiden miinattomaksi toteamiseksi joko muun kuin teknisen tai teknisen selvityksen perusteella sekä maa-alueiden raivaamiseksi; ja

— **kansallisten normien tarkistaminen** ja **päivittäminen**.

Etusijalle asetettaisiin maa-alueet, joilla raivaus antaisi valtiolle mahdollisuuden edetä ratkaisevasti kohti yleissopimuksen 5 artiklan mukaisten velvoitteiden täyttämistä. Etusijalle asetettaisiin myös toimet, joilla vahvistetaan kestävällä tavalla kansallisten viranomaisten valmiuksia suunnittelun ja raportoinnin, mukaan lukien tiedonhallinta, sekä jäännösriskin hallinnan alalla.

Esimerkki 2: Miinanraivauksen neuvoa-antavan ryhmän toteuttamiin operatiivisiin toimiin sellaisessa maassa, jossa miinoitustaso on tarkkaan tiedossa mutta miinoitus erittäin tiheää, voisi kuulua:

— **teknisten selvitysten** tekeminen;

— **koulutus** ja henkilöstökapasiteetti teknisen selvityksen tekemisen ja raivausvalmiuksien tukemista varten;

— asianmukaisten manuaalisten ja teknisten **keinojen hyödyntäminen**; ja

— vaarallisiksi vahvistettujen alueiden **kohdennetut raivaustoimet**.

Etusijalle asetettaisiin se, että yleissopimuksen 5 artiklan täytäntöönpanon edistyminen jatkuu, yhteisölle aiheutuvat riskit pienenevät ja velvoitteiden täyttäminen saadaan päätökseen. Samalla tuettaisiin kansallisen viranomaisen ja mahdollisesti sen muiden kansainvälisten kumppaneiden käynnissä olevia toimia.

2.2 *Tietojen ja kokemusten vaihdon edistäminen ja tukeminen Afrikan maiden kansallisten valmiuksien kehittämisestä yleissopimuksen velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi*

UNIDIR tekee tutkimusta sekä kerää ja analysoi kumppaneidensa kanssa tietoja, mukaan lukien dataa haasteista, tehokkaista toimenpiteistä ja saaduista kokemuksista, jotta sopimuspuolina olevat Afrikan valtiot voivat vähentää jalkaväkimiinojen aiheuttamaa riskiä maassaan tavoitteen 2 saavuttamiseksi. Analyysissa kartoitetaan myös sukupuolitietoisen ja osallistavan lähestymistavan täytäntöönpanoon liittyviä mahdollisuuksia ja haasteita. UNIDIR perustaa vankan seuranta-, arviointi- ja oppimiskehyksen tällaisten tietojen ja datan keräämiseksi ja niiden asettamiseksi miinoja koskevaan toimintaan osallistuvien keskeisten sidosryhmien ja koko kansainvälisen yhteisön saataville. Painopisteenä on antaa Afrikan valtioille ja Afrikan mantereelle mahdollisuus ottaa vastuuta velvoitteiden täyttämisestä ja sitoutua jaettuun vastuuseen pyrittäessä kohti miinatonta Afrikkaa.

2.2.1 Tulokset

Ensimmäinen tulos on **lisääntynyt tietämys käytännön lähestymistavoista**, joiden avulla sopimuspuolina olevat Afrikan valtiot voivat vähentää jalkaväkimiinojen aiheuttamaa riskiä maassaan täyttämällä 5 artiklan mukaiset velvoitteensa. Toinen on **tietoisuuden lisääminen Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden roolista** Afrikan tukemisessa, jotta tämä voi vapautua jalkaväkimiinojen aiheuttamista seurauksista.

2.2.2 Tuensaajat ja tukikohteet

Pääasiallisia tuensaajia ja tukikohteita ovat 193 YK:n jäsenvaltiota, erityisesti **yleissopimuksen sopimuspuolina olevat Afrikan valtiot** [12] **ja Afrikan unionin jäsenvaltiot**. UNIDIR ottaa toimintaan mukaan myös EU:n rakenteita ja edustustoja, asiaankuuluvia YK:n elimiä, muita kansainvälisiä järjestöjä, alueellisia ja alialueellisia järjestöjä, kansalaisjärjestöjä ja suurta yleisöä, ja tästä on hyötyä myös sen toimille ja tuotteille. Viime kädessä tuesta hyötyvät näiden Afrikan maiden ja muualla maailmassa sijaitsevien alueiden kansat, yhteisöt ja yksittäiset ihmiset – niin naiset, miehet, tytöt kuin pojat – joihin jalkaväkimiinojen suorat ja välilliset, kielteiset ja sukupuolittuneet vaikutukset kohdistuvat.

2.2.3 Toimet ja tuotokset

UNIDIR järjestää yleissopimuksen sopimuspuolina oleville Afrikan valtioille **yhden tietämyksen siirtoa käsittelevän työpajan** ja laatii **raportin** toiminnan keskeisistä havainnoista ja tietämyksen siirtoa käsittelevästä työpajasta. Osana tätä ehdotettua toimintaa UNIDIR kehittää ja asettaa julkisesti saataville seuranta-, arviointi- ja oppimiskehyksen. UNIDIR kehittää myös **priorisointivälineen**, laatii enintään **viisi tietokoostetta** ja laatii ja julkaisee enintään **kahdeksan tiedotetta** afrikkalaisten tuensaajien edistymisestä. Lisäksi se isännöi yhdessä EU:n kanssa enintään **kahdeksaa tapahtumaa**, joilla lisätään tietoisuutta toiminnasta ja jaetaan tuloksia kohdennetusti ensisijaisten ja toissijaisten tuensaajien ja kohdeyleisöjen kesken. Seuraavassa annetaan tietoja näiden toimien ja tuotosten ehdotetusta alustavasta järjestyksestä.

[12] Algeria, Angola, Benin, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Djibouti, Eritrea, Eswatini, Etelä-Afrikka, Etelä-Sudan, Etiopia, Gabon, Gambia, Ghana, Guinea, Guinea-Bissau, Kap Verde, Kamerun, Kenia, Keski-Afrikan tasavalta, Komorit, Kongon demokraattinen tasavalta, Kongon tasavalta, Lesotho, Liberia, Madagaskar, Malawi, Mali, Mauritania, Mauritius, Mosambik, Namibia, Niger, Nigeria, Norsunluurannikko, Ruanda, Sambia, São Tomé ja Príncipe, Senegal, Seychellit, Sierra Leone, Somalia, Sudan, Tansania, Togo, Tšad, Tunisia, Uganda ja Zimbabwe. Lisätietoja: https://treaties.unoda.org/t/mine_ban/participants.

Toiminnan kuuden ensimmäisen kuukauden aikana UNIDIR kehittää ja testaa tuensaajavaltioiden kanssa käytettävää priorisointivälinettä, myös ensimmäisissä yhteisissä tarkastelukokouksissa (ks. edellä 2.1.3 kohta). UNIDIR laatii toiminnan keston aikana yhteistyössä MAG:n kanssa viisi tietokoostetta – yhden kutakin tuensaajana olevaa Afrikan valtiota kohti. Kussakin tietokoosteessa annetaan tietoa siitä, miten maa on käyttänyt UNIDIRin priorisointivälinettä ja miten se on edistynyt yleissopimuksen 5 artiklan mukaisten velvoitteiden täyttämisessä. Tuensaajavaltiot ja UNIDIRin kumppanit Afrikassa sekä kansainvälinen miinanraivausyhteisö voivat käyttää näitä materiaaleja auttaakseen sopimusvaltioita täyttämään 5 artiklan mukaiset velvoitteensa.

Tämän toiminnan kolmen vuoden keston aikana UNIDIR järjestää ja isännöi yhdessä EU:n kanssa Genevessä vuosittain kaksi tapahtumaa, joissa esitellään edistymistä ja tutkimustuloksia miinanraivausyhteisön poliittisille ja käytännön toimijoille. Tällaisia voisivat olla oheistapahtumat yleissopimuksen sopimusvaltioiden istuntojen välisen kokouksen, yleissopimuksen sopimuspuolten vuosikokouksen tai kansallisten miinanraivaustoiminnan johtajien ja YK:n neuvonantajien kokousten yhteydessä ja/tai erillinen tapahtuma. UNIDIR koordinoi ja tekee tiivistä yhteistyötä APMBC-ISU:n kanssa sen varmistamiseksi, että ne ovat linjassa mahdollisten yksilöllistä lähestymistapaa koskevien kokousten kanssa ja antavat panoksensa niihin. Tämän toiminnan viimeinen oheistapahtuma järjestetään vuonna 2029, yleissopimuksen sopimusvaltioiden kuudennen tarkistuskonferenssin istuntojen välisen kokouksen yhteydessä. Lisäksi UNIDIR järjestää ja isännöi yhdessä EU:n kanssa tapahtumia Afrikassa toiminnan ensimmäisenä ja kolmantena vuonna yhteistyössä Afrikan unionin (AU) tai jonkin Afrikan alialueellisen järjestön kanssa. Näissä tapahtumissa käsiteltyjen keskeisten kysymysten edistämiseksi UNIDIR valmistelee ja julkaisee tiedotteita verkkosivustollaan. Näillä toimilla ja tuotoksilla lisätään tietoisuutta EU:n roolista yhteistyön edistämisessä ja yhteisen vastuun tunteen luomisessa sellaisten sidosryhmien keskuudessa, joiden työn tavoitteena on Afrikka, jossa ei kärsitä jalkaväkimiinojen kielteisistä vaikutuksista.

Toisena vuonna UNIDIR järjestää ja isännöi yhdessä EU:n kanssa tiedonvaihtoa ja tietämyksen siirtoa käsittelevän työpajan Afrikassa. Tätä varten se tekee yhteistyötä Afrikan unionin tai jonkin Afrikan alialueellisen järjestön kanssa koordinoiden tiiviisti APMBC-ISU:n kanssa. UNIDIR tekee tutkimusta työpajan tueksi. Sen suunnittelussa ja organisoinnissa käytetään erityistä menetelmää, jolla helpotetaan asiantuntijoiden keskinäistä tietojenvaihtoa haasteista, tehokkaista käytännöistä ja innovatiivisista toimintatavoista 5 artiklan mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi kyseessä olevissa Afrikan maissa. Työpaja kokoaa yhteen 15 yleissopimuksen sopimuspuolina olevaa Afrikan valtiota. Mukana on valtioita, jotka ovat äskettäin täyttäneet 5 artiklan mukaiset velvoitteet, mutta myös valtioita, jotka vasta pyrkivät täyttämään velvoitteet. Kolmantena vuonna UNIDIR julkaisee raportin, jossa annetaan työpajassa tuotettua tietoa muiden sidosryhmien käyttöön, ja laittaa sen levitykseen tarkoituksena vauhdittaa etenemistä kohti miinatonta Afrikkaa.

3. **Yhteistyö EU:n kanssa ja näkyvyys**

Tämän toiminnan tarkoituksena on hyödyntää synergioita muiden EU-johtoisten aloitteiden ja toimien kanssa (kuten APMBC-ISU:n hanke Siem Reapin – Angkorin toimintasuunnitelman ([13]) täytäntöönpanon tukemiseksi, EU:n asesulku- ja aseriisuntakonsortio (EUNPDC) ([14]) ja/tai muut EU:n rahoittamat erityishankkeet). Se tarjoaa EU:lle mahdollisuuksia vahvistaa edelleen julkista profiiliaan ja johtajuuttaan tavanomaisten aseiden valvonnan, asesulun ja humanitaarisen aseriisunnan alalla eri tasoilla. UNIDIR tekee yhteistyötä Brysselissä sijaitsevien EU:n rakenteiden kanssa ja toimii aktiivisesti keskeisenä keskustelukumppanina toimivan EU:n ulkosuhdehallinnon sekä Genevessä ja New Yorkissa sijaitsevien EU:n pysyvien YK-edustustojen kanssa. Lisäksi UNIDIR tekee yhteistyötä myös Afrikan kumppanimaissa sijaitsevien EU:n edustustojen kanssa – alkaen ensimmäisistä maan sisäisistä yhteisistä tarkastelukokouksista (ks. edellä 2.1.3 kohta) – ja niissä valtioissa sijaitsevien EU-edustustojen kanssa, joissa toimii asiaankuuluvia afrikkalaisia alueellisia ja alialueellisia järjestöjä, kansallisten valmiuksien kehittämiseksi. Sen lisäksi julkaistaan kirjallisia tuotteita näkyvyyttä koskevien EU:n suuntaviivojen mukaisesti (ks. myös jäljempänä). EU saa näkyvyyttä kaikissa yhdessä UNIDIRin kanssa järjestettävissä tapahtumissa muun muassa avaus- ja/tai päätöspuheenvuorojen muodossa tai toimimalla moderoijana tai osallistumalla asiantuntijana. UNIDIR pitää toiminnan toisena vuonna järjestettävää tietämyksenvaihtoa koskevaa työpajaa ja kolmantena vuonna järjestettäviä kahta tapahtumaa näkyvimpinä tilaisuuksina tuoda esiin EU:n johtava rooli rauhan, turvallisuuden, vakauden ja kestävän kehityksen edistäjänä Afrikassa.

UNIDIR toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet tuodakseen esiin sen, että hanke on EU:n rahoittama, ja korostaakseen EU:n roolia tässä toiminnassa, ellei Euroopan komissio sovi tai pyydä toisin. Tällaiset toimenpiteet toteutetaan Euroopan komission laatiman ja julkaiseman Euroopan unionin ulkoisten toimien viestintää ja näkyvyyttä koskevan käsikirjan ([15]) mukaisesti. EU:n tunnusta ja rahoitusta koskevia mainintoja käytetään EU:n näkyvyyden esiin tuomiseen ja korostamiseen. Näin varmistetaan, että EU:n taloudellinen tuki toiminnalle saa näkyvyyttä, noudattaa avoimuuden periaatteita ja tulee hyvin tunnetuksi.

([13]) EU:n neuvoston päätös (YUTP) 2025/781, 14.4.2025, liite, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500781.

([14]) EU:n neuvoston päätös (YUTP) 2025/889, 12. toukokuuta 2025, liite, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500889.

([15]) Ks. ”Communication and raising EU visibility: Ulkoisia toimia koskevat ohjeet – 2022, 16. syyskuuta 2024, https://international-partnerships.ec.europa.eu/knowledge-hub/communicating-and-raising-eu-visibility-guidance-external-actions_en#visibility.

4. **Yhteistyö ja kumppanuudet**

Tämän toiminnan toteuttamisesta vastaa UNIDIR. UNIDIR tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa, mukaan lukien yleissopimuksen sopimuspuolina olevat Afrikan valtiot ja Afrikan unionin (AU) jäsenet, APMBC-ISU, Afrikan unioni ja Afrikan alueelliset talousyhteisöt, muut YK:n elimet (kuten YK:n aseriisuntatoimisto, miinojen vastaisen toiminnan yksikkö, kehitysohjelma ja maakohtaiset toimistot sekä muut YK:n virastojen välisen miinojen vastaisen toiminnan koordinointiryhmän jäsenet), muut kansainväliset järjestöt sekä valtiosta riippumattomat järjestöt ja kansalaisjärjestöt.

UNIDIR tekee yhteistyötä, koordinoi ja toimii tiiviissä yhteisymmärryksessä erityisesti APMBC-ISU:n kanssa tämän toiminnan täytäntöönpanossa ja varmistaa, että sen toimista ja tuloksista saadaan tietoa tai niitä voidaan hyödyntää EU:n tukemassa APMBC-ISU:n hankkeessa, jolla tuetaan Siem Reapin – Angkorin toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa, ja että näiden välillä saadaan aikaan mahdollisimman paljon synergiaa ja täydentävyyttä. Koska sekä UNIDIR että APMBC-ISU sijaitsevat Genevessä, ne tapaavat säännöllisesti varmistaakseen toimien ja tapahtumien koordinoinnin. UNIDIR kutsuu ISU:n osallistumaan kaikkiin EU:n kanssa järjestettäviin ja isännöitäviin tapahtumiin ja pitää sen jatkuvasti ajan tasalla toiminnan toimista ja tuloksista.

4.1 *UNIDIRin harjoittama kumppaneiden valvonta*

UNIDIR ottaa täytäntöönpanokumppaneiksi valtiosta riippumattomia miinanraivaustoiminnan harjoittajia nykyisten kumppaniensa joukosta, joiden kanssa sillä on yhteistyösopimuksia (eli yhteisymmärryspöytäkirjoja) ja joilla on operaatioita Afrikan tuensaajamaissa, toteuttamaan 2.1.3 kohdan mukaisia toimia ja auttamaan tavoitteen 1 saavuttamisessa. UNIDIR noudattaa ja soveltaa täytäntöönpanokumppanitoiminnan hallinnointia koskevia YK:n sääntöjä ([16]). Sillä on käytössään järjestelmä ja prosessit, joiden avulla se voi tehokkaasti ja tuloksellisesti hallinnoida yhteistyötä tällaisten operatiivisten kumppanien kanssa. Niihin sisältyvät normit riskiperusteisen ja tulossuuntautuneen lähestymistavan soveltamisesta huolellisuusvelvoitteeseen, valintamenettelyyn, tuloksellisuuden seurantaan, arviointiin ja varainhoidon valvontaan.

5. **Toiminnan kesto**

Toiminnan toteutuksen arvioitu kokonaiskesto on 36 kuukautta.

6. **Täytäntöönpanosta vastaava yksikkö ja sen kumppani**

6.1 *Tietoa UNIDIRista*

UNIDIR on YK:n alaisuudessa toimiva riippumaton laitos, joka tarjoaa valtioille ja muille kiinnostuneille osapuolille riippumatonta tutkimusta, mahdollisuuksia vuoropuheluun, neuvontaa, välineitä ja valmiuksien kehittämistä kriittisissä turvallisuus-, asevalvonta-, aseriisunta-, myös humanitaarinen aseriisunta, ja kehitysasioissa. UNIDIRin toiminta, mukaan lukien tutkimustyö ja työ humanitaarisen aseriisunnan edistämiseksi, alkoi 1990-luvulla ennen yleissopimuksen hyväksymistä ja voimaantuloa ([17]). Kaksikymmentä vuotta sitten EU antoi panoksensa miinanraivausta, sodan räjähtämättömiä jäänteitä sekä pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnan ohjelmasuunnittelua koskevien UNIDIRin strategioiden laatimistyöhön ([18]). UNIDIR ja sen CAAP-ohjelma ovat yli vuosikymmenen ajan tehneet tiivistä yhteistyötä afrikkalaisten alueellisten kumppaneiden ja jäsenvaltioiden kanssa tukeakseen valmiuksien kehittämistä ja ohjelmasuunnittelua, jotta voidaan puuttua laittomiin aseisiin ja vähentää räjähdeuhkien aiheuttamia haittoja Afrikan mantereella. Viime vuosina UNIDIR on keskittänyt tämän alan toimensa yleissopimuksen ja yleisesti sopimusten tehokkaaseen maailmanlaajuiseen soveltamiseen ja täytäntöönpanoon, asutuilla alueilla käytettyihin räjähteisiin, omatekoisten maamiinojen aiheuttamiin uhkiin ([19]) ja sukupuolisidonnaisuuteen tehokkaassa miinojen vastaisessa toiminnassa ([20]). UNIDIR on sitoutunut edistämään YK:n hyväksymiä sukupuolisidonnaisia päämääriä ja tavoitteita, ja se jatkaa vankkumatonta tukeaan naisten osallistumiselle aseriisunta-, mukaan lukien humanitaarinen aseriisunta, asesulku-, asevalvonta-, rauha- ja turvallisuustyöhön, ja pyrkii siten edistämään naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevaa toimintaohjelmaa. UNIDIR ylläpitää vahvoja ja luotettavia suhteita ja jatkaa yhteistyötä Afrikan valtioiden kanssa, ja sillä on ainutlaatuiset kontaktit strategisiin ja operatiivisiin hallinnon tasoihin. Sillä on vakiintuneet vankat yhteydet eri puolilla Afrikkaa toimiviin miinanraivausalan kumppaneihinsa. UNIDIR on tunnettu tutkimuksensa ja aseiden aiheuttamien haittojen vähentämiseen tähtäävän työnsä puolueettomuudesta ja objektiivisuudesta. Sen vuoksi UNIDIRillä on ihanteelliset mahdollisuudet ja valmiudet saavuttaa toiminnan tavoite ja päämäärät.

([16]) YK:n varainhoitosäännöt, pääsihteerin tiedote ST/SGB/2018/3 ja JIU/REP/2021/4.

([17]) Ks. lisätietoja Yhdistyneiden kansakuntien aseidenriisunnan tutkimuslaitoksen julkaisusta (2006) ”Disarmament as Humanitarian Action: Perspective to Practice”, UNIDIR, Geneve, https://unidir.org/files/publication/pdfs/disarmament-as-humanitarian-action-from-perspective-to-practice-288.pdf.

([18]) Yhdistyneiden kansakuntien aseidenriisunnan tutkimuslaitos (2006), ”European Action on Small Arms and Light Weapons and Explosive Remnants of War: Final Report”, UNIDIR, Geneve, https://unidir.org/publication/european-action-on-small-arms-and-light-weapons-and-explosive-remnants-of-war-final-report/.

([19]) Tähän sisältyi esimerkiksi tuen antaminen APMBC:n puheenjohtajavaltiolle Saksalle omatekoisia jalkaväkimiinoja koskevan valmisteluasiakirjan ja jalkaväkimiinojen kieltämistä koskevan yleissopimuksen osalta, 21MSP-President-Paper-Improvised-AP-Mines.pdf.

([20]) YK:n aseidenriisunnan tutkimuslaitos (2023), ”Beyond Oslo: Taking Stock of Gender and Diversity Mainstreaming in the Anti-Personnel Mine Ban Convention” (Oslon toimintasuunnitelman jatkotoimet: sukupuolinäkökohdat ja monimuotoisuuden valtavirtaistaminen jalkaväkimiinojen kieltämistä koskevassa yleissopimuksessa), UNIDIR, Geneve.

6.2 *Tietoa miinanraivauksen neuvoa-antavasta ryhmästä*

Miinanraivauksen neuvoa-antava ryhmä (MAG) on maailmanlaajuinen humanitaarinen ja edunvalvontajärjestö, joka etsii, poistaa ja hävittää maamiinoja, rypälepommeja ja räjähtämättömiä ammuksia konfliktialueilta. Vuodesta 1989 lähtien MAG on auttanut yli 22:ta miljoonaa ihmistä yli 70 maassa, jotta he pääsisivät takaisin jaloilleen ja löytäisivät toimeentulon sotien päätyttyä. MAG:tä pidetään yhtenä maailman tärkeimmistä humanitaarisista miinanraivausjärjestöistä, ja se sai Hilton Humanitarian Prize -palkinnon vuonna 2025 ja jaetun Nobelin rauhanpalkinnon vuonna 1997. MAG tekee tiivistä yhteistyötä kansallisten viranomaisten, muiden kansainvälisten kansalaisjärjestöjen ja paikallisten kumppaneiden kanssa tehokkuuden, innovoinnin, turvallisuuden ja tuottavuuden parantamiseksi. Sillä on virallinen yhteisymmärryspöytäkirja UNIDIRin kanssa sekä Geneven kansainvälisen humanitaarisen miinanraivauksen keskuksen (GICHD), Small Arms Surveyn ja International Alertin kaltaisten kansalaisjärjestöjen kanssa, ja se on myös EPLOn (Euroopan rauhanrakentamisen yhteystoimiston) jäsen.